

Adı:

Tarih:

Sözcüğün anlamını bul

Sözlükte bir sözcüğü bulmak için önce ilk harfine bakarız. İlk harfler aynıysa ikinci harfe bakarız. Alfabemiz: a b c ç d e f g ğ h ı i j k l m n o ö p r s ş t u ü v y z

Defne'nin Sözlüğü

Defne, kütüphaneden aldığı kitabı okurken bir sözcükte durdu. Kitapta, yaşlı balıkçının teknesini rıhtıma bağladığı yazıyordu. Defne rıhtım sözcüğünü daha önce hiç duymamıştı.

Önce cümlenin geri kalanına baktı. Balıkçı denizden dönmüş, teknesini bir yere bağlamıştı. Defne, rıhtımın teknelerin yanaştığı bir yer olduğunu tahmin etti.

Sonra tahminini kontrol etmek için sözlüğü açtı. Sözlükteki sözcükler alfabe sırasına göre dizilmişti. Önce r harfiyle başlayan sözcükleri buldu, sonra rıhtım sözcüğüne ulaştı.

Sözlükte rıhtım için "Kıyıda gemilerin ve teknelerin yanaştığı yer." yazıyordu. Defne tahmininin doğru çıkmasına çok sevindi. O günden sonra bilmediği her sözcüğü bir deftere yazmaya karar verdi.

1. Defne bilmediği sözcüğün anlamını bulmak için önce ne yaptı?

- ☐ a) Hemen öğretmenine sordu. ☐ b) Cümlenin geri kalanına bakıp tahmin etti.
☐ c) Kitabı okumayı bıraktı.

2. Defne'nin yaptıklarını sırala. (Kutulara sıra numarası yaz.)

- ☐ Sözcüğün anlamını tahmin etti. ☐ Sözlüğü açtı. ☐ Tahmininin doğru olduğunu gördü.
☐ Bilmediği bir sözcük gördü.

3. Sözlükte sözcükler alfabe sırasına göre dizilir.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

4. Rıhtım ne demektir?

- ☐ a) Balık tutmaya yarayan ağ ☐ b) Denizdeki büyük dalga ☐ c) Teknelerin yanaştığı kıyı

5. Defne'nin bilmediği sözcükleri bir deftere yazması onun hakkında ne gösterir?

- ☐ a) Öğrenmeye meraklı olduğunu ☐ b) Kitaplardan sıkıldığını ☐ c) Sözlüğü sevmediğini

6. Defne gibi sen de öğrendiğin yeni sözcüğü defterine yaz.

rıhtım

7. Bu sözcükleri sözlükteki sıraya göre diz. (Kutulara sıra numarası yaz.)

- ☐ incir ☐ ceviz ☐ kiraz ☐ üzüm ☐ armut

8. İlk harfleri aynı. İkinci harflerine bakarak sözlük sırasına diz. (Kutulara sıra numarası yaz.)

☐ balık ☐ bebek ☐ bulut ☐ bilet

Bağlama sözcükleri

Ve sözcüğü iki şeyi birbirine ekler: Elma ve armut aldık. Veya ile ya da seçenek sunar: Çay veya süt içebilirsin. İle sözcüğü birlikteliği anlatır: Annem ile pazara gittim.

9. Defterimi _____ kalemimi çantama koydum.

(ama / ve / çünkü)

10. Pikniğe gidecektik _____ yağmur başladı.

(ama / ve / veya)

11. Montunu giy _____ dışarı çok soğuk.

(veya / ama / çünkü)

12. Akşam yemeğinden sonra kitap okuyabilir _____ resim yapabilirsin.

(ya da / çünkü / ama)

13. Babam _____ birlikte bisiklet sürdük.

(çünkü / ama / ile)

14. Veya ile ya da aynı görevde kullanılabilir.

☐ Doğru ☐ Yanlış

15. Hangi cümlede ama yanlış kullanılmıştır?

☐ a) Çok acıkmıştım ama yemek henüz hazır değildi. ☐ b) Çok acıkmıştım ama yemek yedim.

☐ c) Oyun oynamak istedim ama önce ödevimi bitirdim.

16. Cümlelerin başını uygun sonla eşleştir. (Eşleştir.)

1. Sınava iyi hazırlandım	a) çünkü her gün çalıştım.
2. Topa sertçe vurdum	b) ama top kaleye girmedi.
3. Kalemimi aldım	c) ya da kütüphaneye gidebiliriz.
4. Cumartesi parka	d) ve resim yapmaya başladım.

Neden ve sonuç

Neden, bir olayın niçin olduğunu anlatır. Sonuç ise o nedenden dolayı ortaya çıkan durumdur. Yağmur yağdı, bu yüzden yerler ıslandı. Yağmurun yağması neden, yerlerin ıslanması sonuçtur.

17. Kardeşim çok üşüdüğü için kalın kazağını giydi. Bu cümlede neden hangisidir?

☐ a) Kazak giymesi ☐ b) Çok üşümesi

18. Saksıdaki çiçek sulanmadığı için soldu. Bu cümlede sonuç hangisidir?

☐ a) Çiçeğin solması ☐ b) Çiçeğin sulanmaması

19. Nedeni sonucuyla eşleştir. (Eşleştir.)

1. Çok koştu.	a) Sabah geç uyandı.
2. Dişlerini düzenli fırçaladı.	b) Dondurma eridi.
3. Saatini kurmayı unuttu.	c) Nefes nefese kaldı.
4. Dondurmayı güneşte bıraktı.	d) Dişleri sağlıklı kaldı.

20. Hava çok sıcaktı, _____ pencereleri açtık.

(ama / bu yüzden / veya)

21. Okula geç kaldım _____ otobüs gecikti.

(bu yüzden / ve / çünkü)

22. Ali ders çalıştığı için sınavda başarılı oldu. Bu cümlede başarılı olmak nedendir.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

23. Olayları neden-sonuç zincirine göre sırala. (Kutulara sıra numarası yaz.)

- ☐ Sabah her yer beyaza büründü. ☐ Bütün gece kar yağdı.
☐ Çocuklar bahçede kardan adam yaptı.

24. Hangi cümle neden-sonuç ilişkisi kurar?

- ☐ a) Bahçede fidanlar ve çiçekler var. ☐ b) Fidanları düzenli suladığımız için hepsi büyüdü.
☐ c) Fidanlar sabah, çiçekler akşam sulanır.

Yay ayraç ve eğik çizgi

Yay ayraç (), cümlede bir sözcüğü açıklayan ya da ek bilgi veren bölümü içine alır: Kutup ayısı (beyaz ayı) soğuk bölgelerde yaşar.

25. Hangi cümlede yay ayraç doğru kullanılmıştır?

- ☐ a) Ankara (başkentimiz) çok kalabalık bir şehirdir.
☐ b) (Ankara) başkentimiz çok kalabalık bir şehirdir.
☐ c) Ankara başkentimiz çok kalabalık (bir) şehirdir.

26. Yay ayraç içindeki bilgi ne işe yarar?

- ☐ a) Cümlenin bittiğini gösterir. ☐ b) Açıklama ya da ek bilgi verir.
☐ c) Soru sorduğumuzu gösterir.

27. Yay ayraç içindeki bilgi çıkarılınca cümle anlamsız olur.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

28. Hangi cümlelerde ayraç ek bilgi vermek için doğru kullanılmıştır? Hepsini seç. (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) Sincap (ağaçlarda yaşayan küçük bir hayvan) fındığı sever. ☐ b) Okula erken (geldim).
☐ c) Yunus Emre (Türk halk şairi) güzel şiirler yazmıştır. ☐ d) Bugün (hava) çok sıcak.

29. Zarfa adres yazıyorsun. İlçe ile il hangi biçimde yazılır?

- ☐ a) Kadıköy, İstanbul/ ☐ b) Kadıköy/İSTANBUL ☐ c) /Kadıköy İSTANBUL

30. Bir pastanın yarısını $1/2$ diye yazabiliriz.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

31. Bu görev hangi işaretin? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Yay ayraç, B = Eğik çizgi)

- ☐ Adreste ilçe ile ili ayırır. ☐ Kesir yazarken kullanılır. ☐ Ek açıklamayı içine alır.
☐ Bir sözcüğü cümle içinde açıklar.

Cevap anahtarı

1. b) Cümlelerin geri kalanına bakıp tahmin etti.
2. Bilmediği bir sözcük gördü. → Sözcüğün anlamını tahmin etti. → Sözlüğü açtı. → Tahmininin doğru olduğunu gördü.
3. Doğru
4. c) Teknelerin yanaştığı kıyı
5. a) Öğrenmeye meraklı olduğunu
6. rıhtım
7. armut → ceviz → incir → kiraz → üzüm
8. balık → bebek → bilet → bulut
9. ve
10. ama Gitmek isteyip gidememek karşıt iki durumdur; ama ile bağlanır.
11. çünkü Dışarının soğuk olması mont giymenin nedenidir.
12. ya da İki seçenek sunuluyor; ya da ile bağlanır.
13. ile
14. Doğru İkisi de seçenek bildirir: Çay veya süt, çay ya da süt.
15. b) Çok acıkmıştım ama yemek yedim. Acıkan biri yemek yer; burada karşıtlık yok, ama yerine bu yüzden gelmeliydi.
16. 1-a, 2-b, 3-d, 4-c
17. b) Çok üşümesi Üşüdüğü için kazak giydi; üşümek nedendir.
18. a) Çiçeğin solması Sulanmamak neden, solmak ise bunun sonucudur.
19. 1-c, 2-d, 3-a, 4-b
20. bu yüzden
21. çünkü Otobüsün gecikmesi, geç kalmanın nedenidir; nedeni çünkü ile bağlarız.
22. Yanlış Ders çalışmak neden, başarılı olmak sonuçtur.
23. Bütün gece kar yağdı. → Sabah her yer beyaza büründü. → Çocuklar bahçede kardan adam yaptı.
24. b) Fidanları düzenli suladığımız için hepsi büyüdü.
25. a) Ankara (başkentimiz) çok kalabalık bir şehirdir. Ayraç, Ankara sözcüğünü açıklayan ek bilgiyi içine almıştır.
26. b) Açıklama ya da ek bilgi verir.
27. Yanlış Ayraç ek bilgi verir; çıkarılsa da cümle anlamlı kalır.
28. a) Sincap (ağaçlarda yaşayan küçük bir hayvan) fındığı sever., c) Yunus Emre (Türk halk şairi) güzel şiirler yazmıştır. Ayraç, açıklama yapan ek bilgiyi içine alır; cümlelerin gerekli parçasını değil.
29. b) Kadıköy/İSTANBUL Adreste ilçe ile il arasına eğik çizgi konur; il adı büyük harflerle yazılabilir.
30. Doğru
31. Adreste ilçe ile ili ayırır.: B, Ek açıklamayı içine alır.: A, Kesir yazarken kullanılır.: B, Bir sözcüğü cümle içinde açıklar.: A